

NIEUWE LEDEN:

591 A.J.J. van Hooren Postbaan 2 b 4841 KL Prinsenbeek
592 L. Smit Esweg 25 9331 AP Norg

MUTATIES:

586 H. Wagter Ekenkooisestraat 53 5583 TD Waalre
579 M. Kooy Sintekrijnsputje 37 4661 LN Halsteren

WIJZIGING TENAAMSTELLING:

556 M. Neijens-Wiemans

OPGEZEGD:

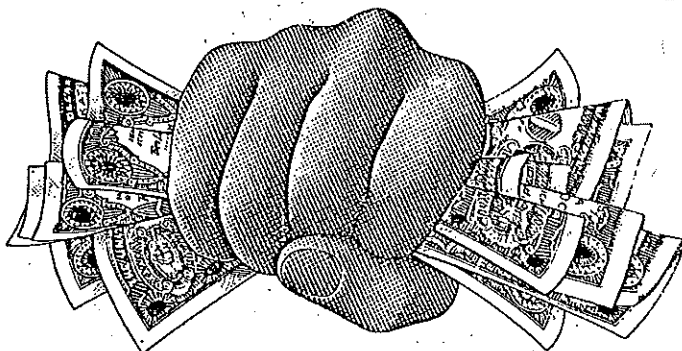
522 P.J.G. Korff de Gidts
567 R.C. Vijn

KONTRIBUTIE 1984

Op de laatst gehouden jaarvergadering werd de contributie voor het jaar 1984 wederom vastgesteld op f 50,-- per jaar.

De leden worden verzocht dit bedrag over te maken op:

gironummer 4142725
t.n.v. "De oude Flesch"
Schansbos 11
LINSCHOTEN.

LET OP!

Willen degenen die nog geen jubileumjeneverfles + uitjesfles met bonbons hebben ontvangen, contact opnemen met Guus Lange, telefoon 03418-51000.

Geschiedenis van

Constantia wijnen en flessen

(Peter Vermeulen)

I. HISTORISCHE ACHTERGROND.

Sedert eeuwen is Zuid-Afrika één van 's werelds beroemste wijnbouwnaties. In Nederland overigens zeer ondergewaardeerd, waarschijnlijk als gevolg van de boycottpolitiek, die onze regering voorstaat.

Een zeer gewild verzamelaars-item vormt de Zuid-Afrikaanse "Constantia" gezegelde wijnfles. Een fles, die vooral in Engeland nog wel eens opduikt.

Voor zover bekend werd deze fles zelf niet in Zuid-Afrika gemaakt. Eerst in 1879 werd daar de eerste flessenfabriek opgericht "The South African Glass Co Ltd", welke echter na drie jaar weer gesloten werd.

De grondslag voor de Zuid-Afrikaanse wijnen werd gevormd door de bekende Jan van Riebeeck, die op 22 juli 1655 de eerste wijnstokken invoerde. De eerste wijn werd in 1659 geproduceerd in de Tafelvallei, vlak bij Kaapstad dus. In 1685 begon goeverneur Simon van der Stel in het veldkornetskap Wijnberg in het Kaapse Distrik een plase met wingerdstokke, welke plase hij vernoemde naar zijn dochter CONSTANTIA. In 1793 ging de Constantia plase over in handen van Hendrik Cloete Sr. In 1823 werd de grond in tweeën gedeeld. Eén deel kwam in handen van Jacob Pieter Cloete ("Groot Constantia") en één deel kwam in handen van Johan Gerard Cloete ("Klein Constantia").

Tevens werd Constantia wijn geproduceerd door (wed.) Lambertus, Johannes Colijn op de plasen "De Hoop op Constantia", "Nova Constantia" en "Sweet Valley"

In 1806 begon William Duchitt met de plase "High Constantia", in 1813 overgenomen door Jacob van Reenen en in 1821 in handen van zijn broer Sebastiaan Valentijn overgegaan. Sedertdien "Sebastiaan's Hooge Constantia" genoemd.

De Constantia wijnen waren oorspronkelijk de enige natuurlijke zoete wijnen van Zuid-Afrika. Later (medio 19e eeuw) werd op de Constantiaplasen ook de droge Constantia-Hockwijn geproduceerd. (NB Hock = rijwijn)

De bekendste Constantia wijnsorten zijn: Rooi Muskadel, Wit Muskadel, Rooi Pontak, Wit Frontignac en Steen.

De Constantia wijn was van zeer goede kwaliteit, relatief zeldzaam (slechts enkele procenten van de totale Zuid-Afrikaanse wijnbouw) en dus ontzettend duur. In de 19e eeuw b.v. was een fles Constantia wijn ongeveer 10 X zo duur als een fles andere Kaapse wijn! Er vonden dus veel vervalsingen plaats. Het waren overigens vooral de Hollanders, die deze vervalsingen opkochten! (en waarschijnlijk weer duur doorverkochten).

Slechts een fractie van de Constantia wijn werd gebotteld; het leeuwendeel werd in houten vaten verscheept, vnl naar Engeland.

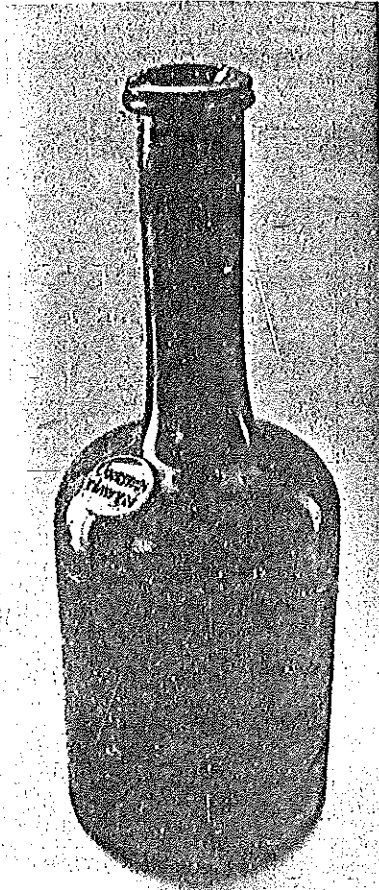
Zoals uit bijgaande illustraties blijkt, zijn de Constantiaflessen fraai van model en meestal voorzien van een cachet met opdruk.

①

"CONSTANTIAWYN" - ca. 1750

②

"CONSTANTIAWYN" - ca. 1770

③

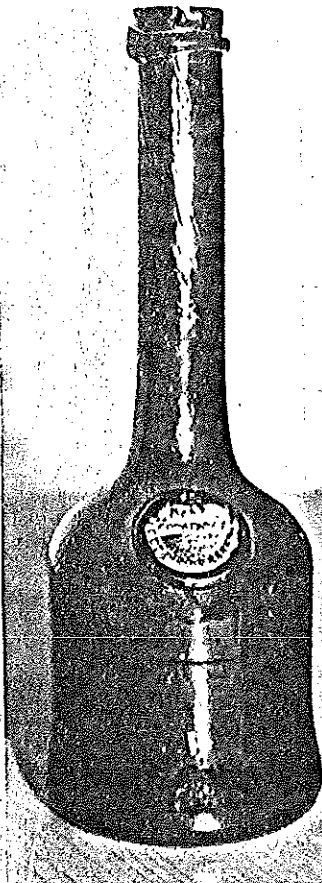
"CONSTANTIAWYN" - ca. 1770

④

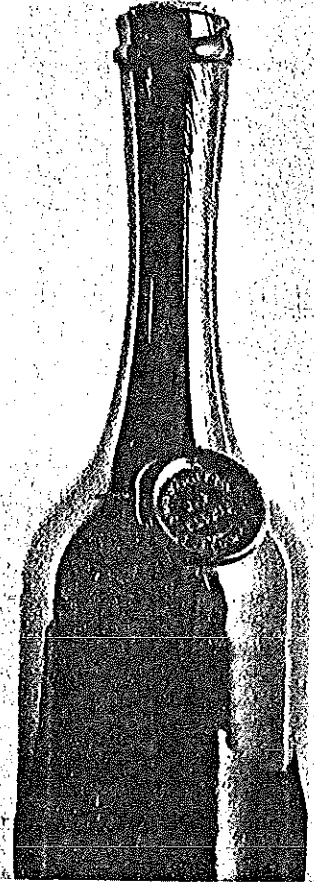
"CONSTANTIAWYN" - ca. 1770

⑤

"HAUT CONSTANCE"
"CAP DE BONNE ESPERANCE"
ca. 1810

⑥

"J. P. CLOETE"
"CONSTANTIA WINE"
ca. 1830

II BESCHRIJVING DER CONSTANTIAWIJNFLESSEN.

(Willy Van den Bossche)

Hierna volgt een beschrijving van een aantal Constantia-wijnflessen uit mijn collectie. Opvallend is dat er Constantia-flessen zijn voor de Nederlandse, Duitse, Engelse en Franse markt, dus glaszegels in 't Nederlands, Duits, Engels of Frans. Iets wat door velen lang in twijfel werd getrokken maar de foto's bewijzen onze stelling.

1. Constantiawijnfles in geel-olijfgroen glas, blaaspijppontil, zegel "CONSTANTIAWYN" -ca. 1750- vervaardigd in Luik.

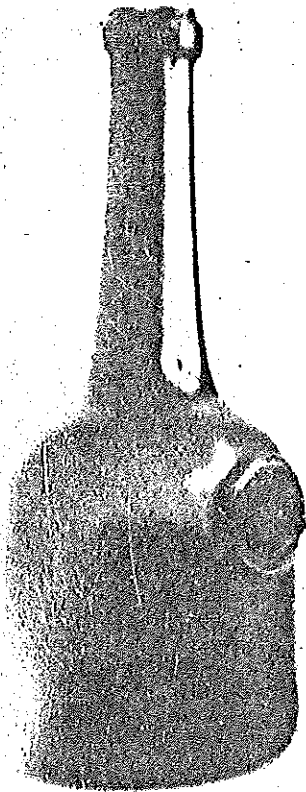
2. Constantiawijnfles in olijfgroen glas, blaaspijppontil, zegel "CONSTANTIAWYN" -ca. 1770 tot 1800- het cilindrisch lichaam is precies zo lang als de hals.

3. Constantiawijnfles in zeer donker olijfgroen glas, blaaspijppontil, zegel "CONSTANTIAWYN" -ca. 1770 tot 1820- de hals heeft een uitgesproken "ladies leg"-vorm en is beduidend langer dan het cilindrische lichaam- dit is de meest voorkomende fles.

4. Constantiawijnfles in olijfgroen glas, blaaspijppontil, zegel "CONSTANTIAWYN" -ca. 1770 tot 1800- zeer afwijkend en zeldzaam model- dezelfde fles komt ook voor met zegel "MADEIRA WYN", wat bewijst dat ééNZelfde fles voor verschillende wijnen werd gebruikt.

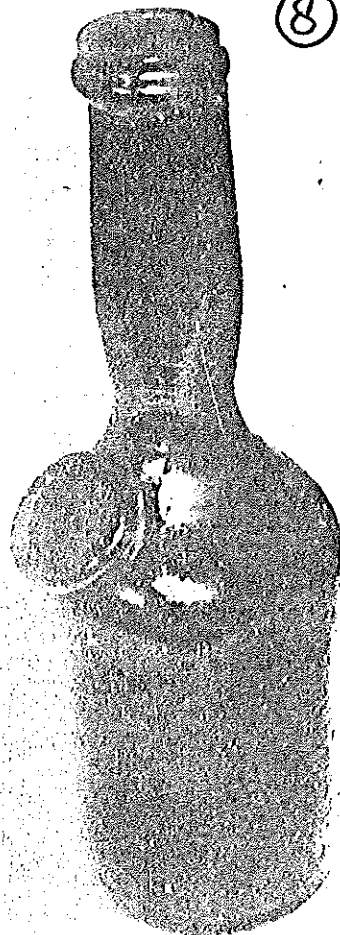
5. Franse Constantiawijnfles in zeer donker olijfgroen glas, blaaspijppontil, zegel "HAUT CONSTANCE-CAP DE BONNE ESPERANCE" (Hoog Constantia- Kaap de Goede Hoop), -ca. 1810- zeer

⑦

"GROOT CONSTANTIA" - ca. 1850

⑧

"CONSTANCE" - ca. 1880
(10)

⑨

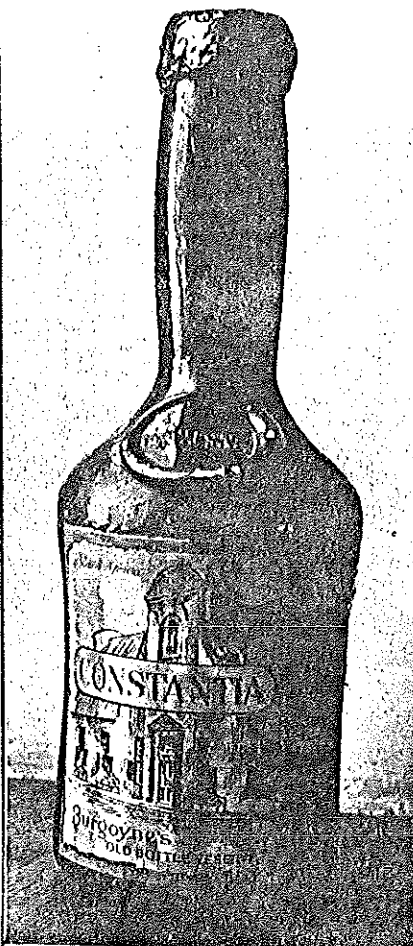

"CONSTANTIAWYN" - ca. 1900
(8) + (10)

⑤

"HAUT CONSTANCE"
"CAP DE BONNE ESPERANCE"

"CONSTANCE" - ca. 1890

"CONSTANCE" - ca. 1880 - 1920

zeldzame fles (uit privé collectie in Frankrijk).

6. Constantiawijnfles in donker olijfgroen glas, blaaspijppontil, zegel "J.P. CLOETE - CONSTANTIA WINE" -ca. 1815 tot 1830,

Erg bijzonder is het feit dat de tekst op het glaszegel in de Engelse taal is.

7. Constantiawijnfles in geel olijfgroen glas, zonder blaaspijppontil, mondgeblazen, fles met zéér hoge ziel genaamd "BOUTEILLE VOLEUSE", Luikse fles, merkwaardig is dat de tekst op het glaszegel "GROOT CONSTANTIA" onderste boven staat; dit is geen toeval want ik heb 4 maal deze fles gezien, ook flessen nr 8 en 10 hebben een omgekeerd zegel. Een logische verklaring hiervoor is dat, als de fles in de kelder horizontaal ligt, men vanaf de kop de kop van de fles kan zien welke wijn in de fles zit. (zie foto (8) en (10)). Voor zover mij bekend, kent alléén Constantia dit systeem. Dus weer iets héél unieks.

8. Constantiawijnfles in roodbruin glas, in Rickettsmould geblazen, zonder pontil, zeer zware fles, gemaakt tussen 1880 en 1920, Zegel "CONSTANCE" in de Franse taal en tekst ondersteboven! Waarschijnlijk geblazen in Elzas-Lotharingen en verkocht in Frankrijk en België.

9. Constantiawijnfles in donkergroen glas, latere fles -ca. 1900- geen pontil, mondgeblazen.

10. Analoge fles als nr 8 echter met etiket en originele vulling. Ook omgekeerd Frans|zegel "CONSTANCE" en fles in roodbruin glas -ca. 1720-. (Collectie Stellenbosch Wijnmuseum-Zuid-Afrika)

Ten overvloede -alsof dit nog niet genoeg is- heb ik ook reeds een Constantiawijnfles gezien voor de Duitse markt van het model nummer 3 met glaszegel "CONSTANTIA WEIN". Ik kon ze echter niet ruilen of kopen. Ook heb ik nog eens een zéér zéér vroege Constantiawijnfles gezien met "CONSTANTIA" erop en zeer klein zegel (max 1cm groot); de fles dateerde ik op ca. 1730 en leek sterk op fles nr 1.

Voor uitbreiding eigen kollektie zoek ik:

- zaadflessen
- wide mouth case gin bottles
- wijnflessen, jeneverflessen
- mineraalwaterflessen
- medicijnflessen, zegelflessen, glaszegels
15e-19e eeus
- glasblazersgereedschappen
- literatuur over glaskunst

Ik betaal topprijzen voor de dingen die ik zoek

Willy Van den Bossche
Jan Barendselaan 107
2685 BR Poeldijk
Tel. 01749/42187

Tel. gedurende werkuren: 070/906789 toestel 2233

TE KOOP

3 demijons bestemd geweest voor de opslag van kersenlikeur, in de maten 5,10 en 15 liter, helder glas, allen met hetzelfde merk op glaszegel, alle 3 voor fl25,- evt. los voor achtereenvolgens 25, 50 en 75gld. U kunt mij in kantoor tijd bellen: 03402-39504.

PIET SMIT